

VC
3376

Qf.

Handwritten text from the adjacent page, partially visible on the right edge of the image.

V c
3376

MERCURIUS

LVSATO-SILESIVS,

Hoc est,

T E R

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI

Principis ac Domini, Dn.

Iohannis-Georgii,

Ducis Saxoniae, Iuliae, Cliviae, &
Montium, S. Rom. Imperii Archimar-
schalli atq; Electoris, Landgravii Thurin-
giae, Marchionis Misniae, Burggravii Mag-
deburgensis, Comitum de Marca & Ravens-
berg, Domini in Ravenstein, &c.

Per Lusatiam in Vtramq; Silesiam

ad

Recipiendum ibi

ab

Inclytis PPus : & Orddus :

Sæ. R^{nae}. Cæsiae Reg^{ae}; M^{tis} nomine
Solemne Homagium

III. Non. XI. xbreis Bono cum Deo susceptum
X. Kl: xbreis feliciter absolutum.

P. C. N. cl. lxx. XXI.

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(SALZ)

MERCVRIVS.

ARGONAVTAS MAGNANIMOS
 & fortissimos illos totius Græciæ Herôas &
 Semideos, cum classem ad adipiscendum au-
 reum vellus instruerent, à Vate Chirone ad-
 monitos fuisse accepimus; frustra ipsos tantæ
 molis tantiq; negotii expeditionem suscepturos, nisi in ejus
 societatem & consortium divinum Orphea asciscerent,

Quod Oraculi responsum cum minimè contemnen-
 dum judicarent, eò precibus suis adegerunt Orphea, ut sub
 nomine tituloq; Magistri Navis, quem Græci κελουσιῦ nūn-
 cupant, Comitē iplis se se adjungeret. Quo quidem in fun-
 gendo munere insignem iplis navavit operam, mirificeq;
 profuit. Nam præterquam quod flexanimâ suâ Harmoniâ
 quemlibet remigum ad Officium excitaret; Insularum &
 Regionum, quas prætervehendum, præsides DEOS divinis
 hymnis demulceret & propitiaret, mellifluis deniq; accenti-
 bus homines, feras, aves, pisces, ad fatalem hanc classem vo-
 ce, cantu, tripudiis & votis prosequendam alliceret; Tūn
 verò imprimis præsentîâ suâ Argonautas adjuvit plurimūm,
 cum ad infames Sirenum scopulos pervenissent, ne ad illos,
 more eorum, qui anteacursum eò direxerant, adhærescerent
 & naufragium facerent. Confestim enim lyrâ in manus sum-
 ptâ, ita quidem fides increpuit, ut Sirenes soni dulcedine ca-
 ptæ ob-

ptæ obsurdescerent, navemq; omnis periculi securam tuto
transmitterent.

Si unquam tempus fuit, quo Inelyti PPes. & Orddes.
Vtriusq; Silesiæ prosperam navigationem incoare, bono
cum vento tranquillitatis & salutis portum, post tot imma-
nium tempestatum fluctus & procellas, capeffere, aureum
denique Pacis Depositum consequi potuere; Hoc ipsum di-
vinâ quasi virgulâ eis oblatum merito quis juret. Nam ut de
aliis præsentissimi Numinis adminiculis nunc nihil dicam,
melioremne quæso aut prudentiorẽ aut cordatiorem Nau-
clerum, cui Navem committerent suam, à DEO immortalis
votis conceptis exoptare ausi fuissent, quàm Serenissimum
Saxonix Principem Electorem? Fuit ipse solus hætenus, qui,
impetuosis Septentrionis filiis mare turbantibus, rectũ sem-
per tenuit clavũ, qui Proteos, Phocas, Sirenes, aliãq; monstra
Neptunia surdâ aure prætervexit, nedum domuit. Quod
animi invicti robur cum Sa. Rom. Cæsia Regiaq; M^{tas} non
ita pridem in sedandis Lusatorum motibus in hoc Semideo,
decretâ ipsi clementissimâ Commissionẽ, comperisset; Ex re
totius Imperii Romani fore censuit, si post publicatam A-
mnestiæ legem, arduum Reconciliationis Inelytm P^{pm}. &
Orddm. Vtriusq; Silesiæ, præstandique homagii negotium
dexteritati Eius iterum committeret.

Est autem multa erant, quæ laudatissimum Principem
à tractatu tot tantisq; difficultatibus involuto merito abster-
tere debebant; quæ enim technæ, quæ strophæ, qui cuniculi
à variis hinc inde Sinonibus Misera Trojæ in hunc usque
diem intendantur, struantur, in propatulo est, & cæcus sit
qui non videat, surdus qui non audiat: Sui tamen muneris
& sacramenti, quo Sæ. Rom. Cæsæ, Regæq; M^{ti}, tanquam
membrum

membrum Capiti suo, obstrictus est, ratione in conscientiam adductâ; lubens tandem alacri fortique animo durissimam hanc in se suscepit Provinciam, & post placatam Cæsaris iram & compositam inter præmemoratos Inco. PPes. & Orddes. gratiam, ad recipiendum ab ipsis Sæ. Rom. Cæsæ. Ragæ; Mis nomine sollemne homagium Vratislaviam usq̄ iter contendit: Cui cum unâ cum aliis non degeneribus Patriæ Incolis interfuerim, paulla quædam de illo annotare volui, si tamen τῶ ἡρώϊ μαχρίω ἢ τῶ Ζηνί ὑπομύω prius litavero, ut ab his chartis virulentas abigat muscas, homines dico malignos, quibus, secundum M. Varronem, sæpè alabastrer unguenti plenus putere videtur.

III. Non. iuxbris illuxerat, cum Seretas Sa. valedictis Illustrissimâ Coniuge, sobole principali lectissimâ, & Matre desideratissimâ, quæ tunc imbecilli erat valetudine, Dresdâ, propugnaculis munitissimâ Vrbe, in viam se dedit, Comitatusq̄ cum Ipsâ, sive Togatæ sive armatæ militiæ florem spectes, longè splendidissimus, & qui talem Principem decet. Pluviuscula erat primulim, sed quam ventus Aquilonius paullo post dispulit. Ut viæ tædium falleret, obiter & quasi præter-viam venatiunculam instituit; quâ leviter decursâ, illâ ipsâ Vesperâ Bischoffsverdam feliciter appulit.

Pridiè Non. iuxbris circa diluculum ad Lusatiæ fines pertigit. Pressa hîc nuperæ noxæ vestigia advenientium oculis se se offerre. Sed quid faciat pius Pater, qui post meritam castigationem filii notas in tenello corpore videat?

Circa meridiem itaque Marchionatus metropolin Budissinum Seretas Sa. intravit, Consulibus & Senatoribus extra portam Urbis progressis, ut indulgentissimum Principem

pem humilimo cultu exciperent, & in Hospitium usque per collocatam utrinque armorum seriem deducerent.

Postquam epulis exempta fames, Lobaviam versus directum fuit curriculum, ibique pernoctatum. Dies hæc erat Sabbati. Dominicâ illucente Seretas Sa. ut pergeret nefas duxit, nî DEO ter Opt: Maxo: honorem prius tribueret & cultum. Oppidanum igitur templum ingressâ Ipsâ, Nobilis & Reverendissimus Vir, Dns. D. Matthias Hoë ab Höeneg suggestum conscendit, & doctissimam concionem super textu Evangelii, quòd illo die populo prælegi solet, de Paralytico Matth: ix. habuit, quam, ut summus est dicendi artifex, memorabilissimâ finivit Coronide: Sequendum Christianis exemplum Optimi Salvatoris, qui licet à Scribis morderetur clanculum; iste blasphemat; pensi tamen hoc minime habuit, sed ingens illud miraculum perfecit: Surge, tolle tuum lectum, & abi in domum tuam. Neminem omnibus placere & omnia rectè facere posse; Cavillatorum, Obtrusatorum, & malignantium infinitum esse numerum: οἱ πολλοὶ κακοί, ut est in proverbio; pergendum modò in tenore rectè factorum, sufficere si Deo καρδιογνώση actionum nostrarum constet ratio. Sed frustra sim, si tenui rudiq; peniculo imitari velim Protogenis aut Apellis lineas.

Rebus sacris peractis relectisque corporibus Görlicium perrectum est. Mirum hîc fuit populi studium, qui fenestris & plateis effusus, ut Vrbs est populosissima, incredibili cum cupiditate & gaudio Principem intrare videbat. Horâ unâ atq; alterâ antè Serenissimus Archidux Carolus advectus erat, non quòd necessitas hoc exigeret, ut cum Seretate Sa. se conjungeret, sed ut veritate comprobaretur vetus adagio: ὁ θεός ἔειπεν τὸν φίλον πρὸς φίλον ἄγχι. Tàm improvisus insperatusq; occursum

occurfus valde gratus fuit Optimis Principibus, cœnamq; ſimul læti & hilares ſumpferunt.

ix Id. Octobris cum ob ardua negotia Sereniſſimo Archiduci aliò properandum eſſet, impertitâ prius Sertati Sæ. plurimâ ſalute, itineri ſe ſe iterum accinxit: Ipſa verò diem eum quieti attribuit. Senatus Urbis, ut pridie ad portam nudo capite obſequia ſua ingredienti teſtatus erat, ita comoranti officioliſſima munera non diſtulit.

Exoriebatur aurora nona prædicti menſis, cum clarè tubâ ſignum dari & vaſa paſſim colligi: relicto Gœrlitio, Urbano Senatu iterum, devotionis ſuæ teſtificandæ cauſâ, extra portam progreſſo, Sileſiæ finibus totus Comitatus admotus fuit. Eſt ibi fluvius leni curſu cum ponte ligneo, nomine *QVISSVS*, qui Luſatiam à Sileſiâ diſpeſcit, & non procul diſtat prædium nobile Seigersdorff, in quo jentaculo raptim ſumpto, Sertas Sæ Boleslaviam profecta eſt, à quâ Vrbe brevi intervallo à Nobiliſſimo & Strenuo Viro, Domino Caſparo à V Varnsdorff, Ducatus Suidnicenſis & Lauorienſis Præfecto Cæſareo, honorificentiffimè fuit excepta: Senatus Urbis Boleslavienſis etſi eâ religione, quâ Luſati, Sertati Sæ. non tenebatur, in deferendo tamen Sæ. Rom. Cæ. Ræq; M^{tis} nomine advenienti honore & reverentiâ non poſtremus eſſe voluit, & quod ſilentio minimè prætereundum, Comitatum tam amplum ad minimum mille equorum explente numero per integrum biduum lautè liberaliterq; habuit; quod licet à cæteris etiam Sileſiæ Urbibus factum fuerit, annonâ tamen, opibus, & copiis Boleslavia illis longè eſt inferior.

vi. Id. ixbris Sertas Sæ. ab itineris moleſtiis ſeriatâ eſt, ſed non Nobilis & Reverendiſſimus Dns Doctor Matthias Hœ à pio religioſoq; Concionandi munere, Textum enim

enim Ioh: v. de miraculosâ illâ piscinâ pecuariâ Hierosoly-
 mis, optimè ad illum Matth: ix. quem nudius-quartus
 Lobavix proposuerat, quadrantem, fragrantissimis aliquot
 flosculis ex DD. Cyrillo, Euthymo, Chrysofomo aliisque Pa-
 tribus Orthodoxis aspersis, mirâ ingenii & eloquii felicitate
 explicuit, frequentibus auditoribus in ambulacro arcis con-
 gregatis, Serenitate verò S^a. ex contiguo Conclavi auscultan-
 te, ad cuius parietem pius quidam Patriota, publicæ con-
 gratulationis significandæ ergò, tabulam quadram arguto
 hoc eteosticho aureis literis inscriptam suspenderat:

DE I GRATIA

*pro Casare & rege nostro,
 Iohannes-Georgii Elector saxoniae,
 re Dilector Caræ pacis si Les la Ca.*

v. Id. ejusdem præcipitante Serenitas S^a. Lignitium ver-
 sus viam institit, qui rumor cum in Vrbe percrebuisset, Illu-
 strissimus Princeps ac Dñs, Dñs Georgius Rudolphus, qui
 ibi aulam & habitationem suam frequentat, Serenitati S^a. cum
 conspicuâ Equitum turmâ obviam ivit, & humanissimo allo-
 quio persuasit, ut longæ peregrinationis difficultatem dulci
 quiete iterum permutaret. Introitus in Urbem ob mœnium,
 vallorum, propugnaculorum aspectum, ob platearum &
 ædium concinnitatem, ob Civium numerum in armis con-
 sistentium, Martialemq; Musicam, longè magnificentissi-
 mus fuit, ut nihil nunc dicam de regali victu commeatuq;
 toti Comitatus per dies illos affatim præbito.

Vt ad pactas Metropoleos Silesiacæ lineas Serenitas
 S^a. pertingeret, transeunda restabant Neomarca seu No-
 yum.

yum-forum & Lissa, illud Vratislaviensis Iurisdictionis oppidum, hæc vicus ejusdem territorii cum arce novâ, vallis & pontibus pensilibus munitâ Nobilis Domini Henrici ab Hornick, quæ quidem itinera III. & prid: Id. IIXbris Seretas Sa. piis semper precibus & concionibus divino Numine placato, in æqualibus & brevibus dimensionibus confecit, ut meliori ordine Vratislaviam postea procederet. Et Novi-fori Senatus & prædictus Nobilis Lissæ Dominus providere sedulo, ut studium & submissionem suam præ eminentissimo Sæ. Rom. Cæsæ Regæq; M^{ris} Commissario probarent, & tam illustrem Comitatum bene haberent.

Per biduum pluerat. Nunc omnes coelo nubes dispalescere, clarioriq; quasi luce Sol Luminis fons & autor, cœlum coronare videbatur, ut Optimo Principi Vratislaviensem agrum transeunti ocellum Urbium, Orbis gemmam, tot fastigiatis Operibus superbam Vratislaviam ostenderet.

*Quis dignè referat quæ Gloria luce sub illâ
Contigit intranti? —————*

Nam si ve ingentem populi læticiam, qui ob adventum talis & tantî Principis, incorruptâ fide & illibatâ Evangelicæ Veritatis professione sibi conjunctissimi, & post tot ætates preciosissimum aureæ Pacis pignus afferentis, insolitum exultabat, verbis exponere velim, vox deficiat, si ve plusquam regios apparatus & dispersitos omnibus in locis viros, dispositos ordines ad octo peditum vexilla & mille equos commemorare occipiam, concubium noctis sit prius, antequam ad extremum veniam. In Hospitium tandem Seretas Sa. à Celsissimis PP^{bus}. Lignicensi & Munsterbergensi, aliisque Proceribus deducta, diem illum & pauculos ejusdem septimanæ, partim congratulationibus, votis, & desideriis Inclytum PP^m.

B

&

& Ordd^m. nec non ministerii Evangelici audiendis, partim feriis arduisq; deliberationibus, quæ ad instantis homagii negotium facere videbantur, consumpsit.

Subsequentem hebdomadam advexit XII. KI. IXbris, & incoata fuit piis votis DEO nuncupandis, ut omnia feliciter procederent. Sub præcedentis finem Serenissimus Archidux Carolus cum Comitatu non exiguo appulerat, cui altero die, qui omnium Sanctorum, post, Serenitas Sa. Audientiam præbuit.

IX. KI Novemb. Homagii solemnibus destinatus erat, quo luce clarâ & candidâ commodum albescente, in templo D. Elisabethæ à Reverendo & Clariss^o Theologo D^o. Zachariâ Hermanno, Concio Homagii inauguralis fuit habita, quam alia Nobilis & Reverendissimi Dⁿ. D^{ris} Matthiæ Høe ab Høeneg, cujus supra honorificam mentionem fecimus, est subsequuta: Textus ejus desumptus erat ex Psalmo LXXXV vers: IX: Audiam quod loquatur D^{ns} Iehova, quoniam loquetur pacem ad populum suum & ad misericordes suos. & non vertentur ad stulticiam; &c quæ quia typis jam dudum est impressa, nihil de ipsâ in præsentiarum, nisi

εὐσεβίᾳ γλυκὺ τῶδ' ἐ κατὰ σώματος χεῖ νεκταρ.

Iam Musica ferè Angelica, tubarum, buccinarum, & lituorum clangore, citharæ, Panduræ, chelyos tremore, Organorum fragore, tympanorum pulsu, Cantorum assis vocibus animata, aliquot mille hominum cuneatim astantium & sedentium aures permulcebat, cum Seretas Sa. templum subit, præcedentibus & sequentibus eam Inclis. PPus. & Orddus aliisq; magni nominis, Virtutis, experientiae, & splendoris viris. Finito sacro sermone & Te DEVM laudamus

damus decantato, Sertas Sa, eâ quâ in templum Pompâ, cum
 Inclis, PPus, & Orddus, arcem vel Curiam Cæsaris, quæ in
 depressiori Urbis loco ad Oderam vergit, & Camerae Sile-
 siacæ Confessui & Conventibus Generalibus celebrandis de-
 putata est, petiit. Ex arcâ gradibus non ita multis in ambu-
 lacrum ascenditur multitudinis capacissimum: peristroma-
 tibus ibi suspensis Sarmaticis, & throno Cæsareo collocato,
 Sertas Sa, confedit; Et factò silentio Generosus & Splendissi-
 mus Casparus à Schönberg, intimæ apud Principem admis-
 sionis, & supremi Appellationum Iudicii Præses spectatissi-
 mus, Vir, cujus memoriam ob immortalia in Patriam merita
 grata semper celebrabit posteritas, talem aut præter-pro-
 pter in modum, quantum quidem in tantâ hominum com-
 pressionem assequi potuimus, verba fecit;

τὸ μὴ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίωρ ξείρ ἀυδῆ.

Sæ. Rom. Cæsæ Ræq; Mtis præminentissimum Comis-
 sarium, Serenissimum Saxonix Ducem atq; Electorem &c:
 post nunciatam Inclis, PPus, & Orddus, Vtriusque Silesiæ
 Cæsaris gratiam, in præsentiarum porrigere ipsis literas
 Credentiæ, quas vocant, & Majestaticas; Nec dubitare, quin
 optimè adhuc meminerint, quid Cæsaris nomine antehac
 secum convenerit, & quomodo Conventionem illam Cæ-
 sar in omnibus punctis & Clausulis ratam habuerit. Quâ
 quidem incredibili Sæ. Cæsæ Ræq; Mtis Sæ. clementiâ nihil
 dici posse præclarior, nihil cogitari divinius; id vel eò magis,
 quod Confirmationem omnium privilegiorum, Immunita-
 tum, Exemptionum, & Libertatum Inclis, PPus, & Orddus,
 in authentico tradi voluerit, ne quid amplius ad tanti be-
 neficii cumulum addi posset,

B 2

Et

Et quia Inclti. PPes. & Orddes. vicissim ad præstandum homagium se se obligarunt, in personâ Cæsarem, juramenti fidelitatis recipiendi causâ, huc venire initio constituisse; Sed periculosissimis hujus temporis in S^o. R^{om}. Imperio motib⁹, nec non aliis gravissimis & arduis occupationibus intervenientibus, vicarias has partes Serenissimo Saxonix Duci demandasse. Etsi autem plures ponderis & momenti plenissimæ causæ Sertatem S^m. movere poterant, ut tantæ molis provinciam deprecaretur: Fide tamen & obsequio, quo Cæsari, tanquam Capiti membrum, obstringitur, amicitia item & benevolentia, quibus vicinis hisce regionibus jungitur, in considerationem adductis, difficilimæ huic Commissioni devotissimè detulisse, & bono cum DEO Dresdâ, Residentiæ suæ loco, in hanc Urbem se se contulisse, Inclytos deinde PP. & Ordines adventus sui certiores fecisse, & ut frequentes convenire vellent, rogasse; Cui monito & invitationi, quod satis-fecerint & comparuerint, Sertatem S^m singulares PPus & Orddus. agere gratias, velleq[;] tale eorum studium & promptitudinem Cæsari summoperè commendare, nihilq[;] omittere, quod ad pacem & tranquillitatem harum regionum constabiliendam pertinere viderit. Ad ea Benjamin Calo IC. supremi Officij, ut vocant, des Ober Ampts Vice-Cancellarius, Vir doctrinâ & humanitate insigni respondit: Fideles & devotos PPes, ac Orddes. Vtriusq[;] Silesiæ à Serenissimo Principe Electore Sæ. R^o. Cæsariæ, Regæq[;] M^{tis} Commissario fulgentissimo Literas Credentiæ & Majestaticas debitâ cum reverentiâ accepisse, Principio Sertati Sæ immortales ingentesq[;] agere gratias pro nunciatâ Cæsaris gratiâ, & pro Confirmatione omnium privilegiorum, immunitatum, exemptionum in Originali sibi exhibitâ. Intellexisse deinde,

deinde, quæ porro Cæsaris nomine postulata fuerint. Grati-
 tissimis mentibus ineffabilem M^{tis} suæ has erga provincias
 mansuetudinem & curam plusquam paternam agnoscere,
 ardentissimisq; votis precari Deum, ut prosperum fortuna-
 tumq; Imperium Cæsari & gloriosam de hostibus victoriam
 clementer concedat. Quod item Sert^{as} Sa. ab his terris tot
 infanda mala & pericula, quæ ceu Tantalii saxum ipsis im-
 pendebant, pro virili amolita fuerit, & Cæsaris gratiam impe-
 trarit, plurimum se se eo nomine Sertati Sæ fideles & devotos
 PP^{es}, & Ordd^{es}, debere confiteri, recipereq; tanti beneficii
 memoriam nullam unquam ex animis ipsorum deleturam
 oblivionem. Ipsum homagium quod attinet, quod Sert^{as}
 Sa præfixum nunc sortiri exitum velit, ei PP^{es}, & Ordd^{es}, de-
 bita cum obedientia se se submittere. Quibus amplissimus
 Præses à Schönberg subiecit: Etsi ad præstandum homagi-
 um iuramentum solemne de more requiritur; Cæsarem ta-
 men uberioris Gratia & Clementia testificandæ causâ PP^{us},
 & Ordd^{us}, illud remittere, acquieturum, si stipulatâ manu
 promittant, sanctè & inviolabiliter ea se se observaturos,
 quæ in solemni iurandi formulâ, anno cl^o. 10. c x v i i. con-
 ceptâ, continentur; Simulq; Conradum Gehe, Secretarium
 intimum, summorum virorum favorem fide & solertia sibi
 promeritum, eam prælegere iussit.

Finierat; moxq; primi omnium Principes Lignicen-
 sis, Bregensis, & Munsterbergensis Sertatem Sm. osculo dex-
 træ, manu datâ, venerati fuerunt. In idem iuramentum iuravit
 non manu tantum stipulatâ, sed conceptis verbis Illustris &
 Generosus Lib. Baro à Moltzan: BB. Promnitzius & Schat-
 gotfchius Principum felicia expta dextræ porrectione sunt
 secuti; Legati insuper Ducatus Saganensis, Munsterber-

gensis cum districtu Franckensteinensi, Vratislaviensis, &
Senatus Urbis Vratislaviensis.

Post illa D. Benjamin Calo iterum singularibus verbis
divinam Cæsaris mansuetudinem de prædicare, addereq;:
Bene recordari PP^{es}. ac Ordd^{es}. quas reversales Sa. Cæ^{ia}.
M^{tas} ab ipsis non ita pridem postulârit, caverent nempe, ta-
lem actum, quod solemne iuramentum hâc vice non essent
præstituri, sed stipulatâ tantû manu fidelitatem promissuri,
neq; sibi Rom; Imperatori neque Successoribus aut posteris
suis ulli unquam fraudi aut præjudicio fore. Eâ de causâ tale
scriptum seu reversales Seretati Sæ, nunc exhibere, simulq;
obnixè rogare, ut studium & obsequium ipsorum imposte-
rum etiam Cæsari de meliori commendare, & commoda ha-
rum terrarum clementissimo suo favore provehere non gra-
vetur.

Huc usq; omnia ritè & bellè successerant; Colopho-
nem tam festo actui summo semper cum honore nominan-
dus mihi splendidissimus Præses à Schönberg imposuit: Se-
renissimo Do. Electori à Sa. Cæ^{ia}. Regaq; M^{te} alia etiam ca-
pitula Incl^{tis}; PP^{us}. & Ordd^{us}. proponenda, tradita fuisse:
Ea in scriptis Ser^{at}em Sm ipsis offerre, atq; ut seriò & accura-
tè deliberentur, bonoq; Cæsaris concludantur, rogare.

A supremo Vtriusq; Silesiæ Officiario dem Ober^{Am}bt
recepta fuere, Dr^{q;} Benjamin Calo studium & industriam
PP^m. & Ordd^m., ut quamprimum matura super his Con-
sultatio instituatur & decretum fiat, quod Ser^{ati} Sæ, exhibe-
ri possit, breviter est pollicitus; sed & Ipsamet Ser^{as} Sa.
promptioris diligentia curæque impensioris provocandæ
causâ, prædictum Supremum Officiarum allocuta est, eique
postulata Cæsaris etiam atq; etiam commendavit. Extem-
ploq;

plōq̄ omnia tormenta circum circa Vrbeni in publicæ læticia lignum explosa fuerunt.

Actui huic ob certum jus competentia Capitulum Vratislaviense interesse noluit: Ser^{tari} tamen S^a. ad reditum in hospitium in conclavi fidelitatem præstitit. Idem fecerunt proximo ab Homagio die Abbates Vtriusque Silesiæ, Exempti vel status minores, Senatus Saganensis, Munsterbergensis, & Franckensteinensis. Ultimi omnium fuere Cives Vratislavienses sub dio ante Hospitium Ser^{tari} S^a. congregati, Generoso Domino Præside per fenestram perorante.

Dum in diligenter deliberandis & consultandis capitulis à Ser^{te} S^a propositis PP^m. & Ordd^m. Studium fervet totumq̄ est, variis à temerariis quibusdam sparsi fuere sermunculi, imprudentiq̄ credulitate excepti, non solum Dresdæ, sed per Silesiam etiam atq̄ alibi; modò Ser^{tatem} S^m. in itinere ab hostibus Cæsaris fugatam, cæsam, modò Vratislaviæ, ob abortam ibi seditionem, non intromissam; & quæ alia hujus sunt generis, de quibus Plautus Cicum srum non interdui. Sed paullo post splendor Veritatis harum fabularum nebulas dissipavit, nec latum unguem Ser^{tas} S^a. à laudabili suâ expeditione amoveri potuit.

Hæc enim generosa Principum mens est, ut tam inanis larvis & mormolyceis objectis minimè terreantur, sed in Virtutis studio & studio uno rigore pergant. Cui mysterio pandendo Statuæ Mercurii apud Veteres non ex ligno aut terrâ, sed ex marmore, aut aliâ solidiori materiâ effigiabantur, nec quâvis formâ proletariâ, sed quadratâ solummodo vel cubicâ τετραγώνως, διὰ τὴν σερρότητα, ait Suidas Græcus aior. Ignavum contra vulgus pulveris instar à vento agitati fertur, fluctuat, aures ceu flabellum adducit & diducit, & ad

& ad strepitum ficulneum trepidat, ut non immeritò vetus
ille sapiens dixerit: — *Quid non ignobile vulgus,*

Quod vigilans stertit? —————

Mortua cui vita est propè jam vivo atq; videnti.

Circa idem tempus ex Castris Bethlemi Chaboris &
Marchionis Iegerndorffij, in finibus Moraviae hærentium,
tubicines duo appulerunt cum literis PP^{us}. & Ordd^{us}. in-
scriptis, minarum Æacidinarum plenis, quos, re prius cum
Sertate S^a communicatâ, paucis diebus post ad Suos remise-
runt, & quid responsi loco ipsis referre deberent, instruxe-
runt. Literarum ipsis traditarum exemplum Curiosus Le-
ctor infrâ inveniet.

Post plures demum confessus Idibus ixbris PP^{es}. &
Ordd^{es}., quid super traditis sibi capitulis deliberassent, statu-
issent, Sertati S^a. in scripto obtulerunt, quod non multo post
Viennam per Cursorem Cæsari transmissum fuit.

Quibus omnibus feliciter & ex animi sententiâ, immor-
tali cum Cæsaris gloria, summaq; cum Serenissimi Electoris
laude, factis & confectis, Inclytis, PP^{us}. & Ordd^{us}. magnifi-
centissimo prius epulo exceptis & valedictis, preciosissimis
etiam muneribus ultrò citròq; datis & acceptis Sertas S^a. re-
tâ Dresdam rediisset, sed Ducatus duo lauoriensis & Suid-
nicensis restabant in fidem recipiendi, qui certo privilegio
utuntur fruuntur, ut talis ceremonia nullâ aliâ in Vrbe quàm
vel lauoriensi vel Suidnicensi fieri debeat. Illuc igitur cum
Sertas S^a. cum toto Comitatu Vratislaviâ se se transportasset,
honoratissimo Ordd^m. occursum excepta fuit, & xvii. Kl. xbris
Ipsis in arce frequentibus, Celsissimoq; Cæsaris Vicario thro-
no Cæsareo collocato, Generosus & Splendidissimus Dñs
Præses à Schönberg exorsus à veteri observantiâ certi Pri-
vilegii

vilegii Vtriusq; Ducatui indulti, multaq; de Sertatis Sæ. has
 erga terras singulari benevolentia, de temporibus tam cre-
 peris & dubiis, Sæ. Cæsæ. M^{tis} nomine, susceptâ difficilimâ
 expeditione, quibus deniq; legibus homagium præstandum,
 & cur Reversales à Sertate Sæ Orddus traditæ fuissent, præ-
 fatus, eum ferè in modum finit, quo Vratislaviæ factum supra
 retulimus. Ad quæ N. à Pulsnitz, quem qui ob eximias in-
 genii dotes Musarum & Gratiarum pullum dixerit, non fru-
 stra sit, mirificâ planè suaviloquentiâ respondit: Quibus ver-
 bis Senatus Populusq; Rom. Augustum in theatrum veni-
 entem consalutavit: O bonum & æquum Principem! *isdem*
 fideles horum Ducatum Orddes, Sm. Cæs. M^{tem} jure me-
 ritoq; hodie posse alloqui: O bonum & æquum Cæsarem
 Ferdinandum II! Quid enim melius, quid æquius dici pos-
 sit, quàm quod post partam tam gloriosam ab hostibus vi-
 ctoriam, æquitatem rigori prætulit, misericordiam iræ mis-
 cuerit, reisq; perduellionis ignoverit: quod Commissionem
 tanti momenti Principi tam placido & benigno detulerit:
 quod factam cum ipso conventionem clementissimè confir-
 marit: Quod deniq; Sæ Cæsia M^{tas} Sæ diu noctuq; cogitet,
 quâ viâ ac ratione provinciæ hæc contra hostium irruptiones
 muniantur & defendantur: Hactenus

Nulla salus bello, —————

————— & melius fortuna dedisset

Orbe sub Eoo sedem, gelidave sub Arcto,

Errantesq; domos, —————

Nunc est ————— Pax optima rerum,

Quas homini novisse datum est, Pax una triumphis

Innumeris potior —————

quam felicitatem nulli alii accepto referendam esse quam

C

Caesar;

Cæsari; Solius ipsius benignitatem hoc otium fecisse Patriæ, quam nulla ætas conticescet, nulla obscurabit oblivio.

Sed & Sertati Sæ, quæ lubens molestissimam hanc Commissionem in se susceperit, tam æquis conditionibus secum convenerit, ultroq; pro impetrandâ apud Cæsarem Omnium privilegiorum, immunitatum, & libertatum confirmatione in Originali, reversalibus datis se se obligarit, qui condignas agant gratias, impares se confiteri Orddes, sed DEum, omnium benefactorum largissimum remuneratorem, calidissimis venerari votis, benedicat toti Illustrissimæ Domui Saxonicæ,

Et Natis natorum, & qui nascentur ab illis.

Sertatem etiam Sm in Reipub: Christianæ emolumentum quàm diutissimè salvam & incolumem conservet.

Facto dicendi fine, prælectâq; Iurisjurandi religione, partim juratum, partim stipulatâ tantum manu Sertati Sæ, fidelitas fuit promissa. Tribubus paullò post in areâ arcis congressis, Sertate Sa de fenestrâ prospèctante, ejus rei factâ est copia.

xv. Kl xbris laborio Sertas Sa. movisset, sed ut subsisteret Reformatio Sigilli & Confirmatio Cancellarij exegit, quibus & ipsis posterâ luce in melius redactis, novem dierum itineribus, quiete nonnunquam distinctis, per Goldbergam, Leobergam, Laubam, Gorlitium, Lobaviam, Budissinum, Bischofsverdam, faustis semper gratulationibus Sertatem Sm ex itinere advenientem Civibus & incolis officiosissimè excipientibus sana valensq; liquido cum auspicio v. Kl. Decemb Dresdam rediit. Diesq; sequens religiosissimâ gratiarum actione DEO ter Opt. Max., Pacis & Concordiæ unico Sequestro, nuncupatus fuit, qui post tam laudabile p umq; velle. prosperum fortunatumq; perficere dederat.

WIR Fürsten vnd
 Stände in Ober: vnd Nieder-
 Schlesien / wie Wir alhier auff
 itzigen von der Röm: Keyf: auch
 in Ungern vnd Böhmen Königl:
 Mayt: außgeschriebenem Fürstentag versamlet / Br-
 kunden hiermit vnd bekennen / Daß Uns von dem
 Fürsten aus Siebenbürgen / vnd Marggraff Johann
 Georgen dem Eltern / durch einen Trompter zwey
 offene / doch inwendig besiegelte Schreiben / wohl ein-
 gehendigt worden / in welchen Wir eines vnd des
 andern erinnert / vnd dasselbe in acht zuhalten / an-
 ermahnet worden.

Nun wissen Wir von keinem andern König zu
 Böhme / auch Obersten Herzog in Schlesien / als
 die Röm: Keyf: Mayt: dero Wir die Anno 1617.
 geleistete Endesplicht anjzo erneuert / Dero halben
 nicht allein für Uns Rath gehalten / sondern auch
 mit allerhöchstgedachter der Röm: Keyf: vnd Königl:
 Mayt: alhier in Breslaw itziger zeit sich befindenden
 hochansehnlichsten Commissario, dem Durchlauch-
 tigsten / Hochgebornen Fürsten vnd Herrn / Herrn
 G 2 Johann

Johann Georgen / Herzogen zu Sachsen / Gütlich /
 Gleve vñ Berg / des Heiligen Römischen Reichs Erbs-
 marschalln vnd Chur Fürsten / Landgraffen in Dür-
 ringen / Marggraffen zu Meissen / vnd Burggraffen
 zu Magdeburg / Graffen zu der Marck vnd Ravens-
 bergk / Herrn zu Ravenstein /c. Wir schuldig *communi-*
cirt, Befinden aber / daß Wir bey allerhöchgedachter
 Ihrer Keyf: vnd Königl: Mayt: getrewlich zuhal-
 ten / vnd bey derselben das eufferste daran zusehen
 schuldig sein / Darumb Wir besagten Schreiben gar
 nichts *defferiren* können / Sondern sie *in Originali* wia-
 derumb zurück zuschicken geursacht worden / dieses
 angebens / daß verhoffentlich Wir hinfüro mit ders-
 gleichen verschonet bleiben werden / Allermassen Wir
 auch nichts weiters anzunehmen gesonnen.

Verkündtlich ist Zeigern diß gegenwertiges Rece-
 pisse ertheilt worden. *Actum* bey gehalten Fürsten-
 tage in Breslaw den 11. Novembris,
 Anno 1621.

We Herren Fürsten
 und Stände in Ober: und Nie-
 der Schlesien / haben der Gesell-
 schafft / welche sich aus Schlesien
 in Bagnern begeben / vnd vor die-
 sem zur Meyß abgedanckt worden / an sie gethanes
 schreiben wol empfangen / vnd daraus / daß Sie ihren
 dritten theil des Goldes / deswegen ihnen die Herren
 Fürsten vnd Stände dero *Obligaciones* eingestellet / an
 iho Martini abzuholen gemeinet / auch vmb sichern
 Paß auff: vnd abzuziehen anhalten thun / zur gnüge
 verstanden.

Ob nun wol hoch: vnd wolgedachte Herren
 Fürsten vnd Stände sich zurück erinnern / was vor
 diesem vor Patenta / vnd vnter welchen Clausulen
 dieselben außgegangen / hierumb besagte Gesellschaft
 sich solchen Golds vor sich verlustig gemachet / vnd
 die *Obligaciones annulliret* haben / So erclären Sie sich
 doch zum vberfluß dahin / daß alle die / welche sich von
 itzigem ihrem vorhaben wenden / vorigen Patenten
 allerdings nachkommen / sich auch bey ihnen dessen
 angeben / vnd sie genugsam *synceriren* werden / sie die-
 selben

üllich /
 Erbz
 Düs
 raffenn
 vens
 mmunis
 achter
 uhal
 useken
 en gar
 ali wol
 dieses
 it dero
 i Wir

s Rece
 stens

selben laut abgegebener Obligationen, Fürslich/Erbar/
 vnd auffrichtig zahlen wollen / Wornach sie sich zu-
 richten / Vnd ist Zeiger dessen dieser Schein / an statt
 eines Receptes ertheilet worden. Actum bey ge-
 haltenem Fürstentag in Breslaw/
 den 13. Novembris,
 Anno 1621.

71

Erbar/
sich zu
an statt
y ges

No. 3376 OH

ml

ULB Halle

3

004 803 515

V.D.17

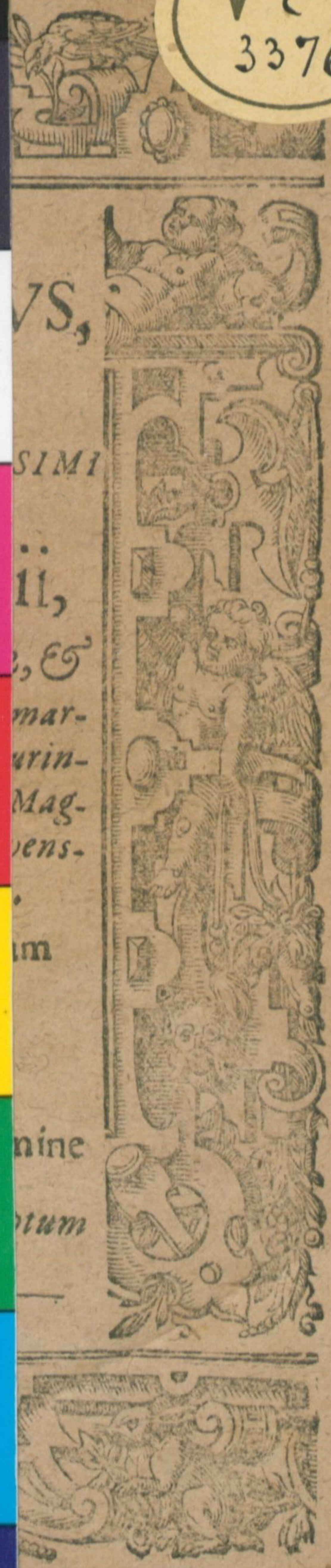

Q. 31, 16.

V c
3376

VS,
SIMI
..
il,
, &
mar-
urin-
Mag-
pens-
m
nine
tum

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

KODAK Color Control Patches © The Tiffen Company, 2000

Kodak
LICENSED PRODUCT

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
[Blue patch]	[Cyan patch]	[Green patch]	[Yellow patch]	[Red patch]	[Magenta patch]	[White patch]	[3/Color patch]	[Black patch]

